

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondelkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. Telefon številka 118.

DAN NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: petlet vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju puust. — Za odgovor je priložiti znakmo. Telefon številka 118.

Komedije in komedijanti.

Poskrbeli so nam v Trstu — albanski kongres. To komedijo naj sprejmejo avstrijski državljani, da pozabijo nekoliko drage spekulacije in blamaže, ki smo jih imeli v zadnjih mesecih. Albanski kongres v Trstu naj pokaže, da je bila naša albanska politika prava, da smo se opravičeno postavili proti zahtevam Srbije in da so Albanci resen narod, ki bo s hvaležnostjo plačal naše usluge. Vsa stvar v Trstu je tako aranžirana, da bi avstrijska javnost spoznala nezmotljivost svoje diplomacije.

V resnici je vse skupaj velika komedija — kot zaključek tragičnih dogodkov. Sicer bo nas ta komedija drago stala, kakor vse one, ki smo jih hoteli uprizoriti kot resne dogodke... Disicile est satiram non scribere...

Gospod Prochazka se te dni menda že vozi preko morja. Spravili smo ga v Buenos Aires v Brazilijo — kamor gre vsak nerad. Prochazka ni sam svoje nesreče kriv. Bil je figura lotka v rokah drugih. Moral je umreti — in cel teden je moral biti mrtev — ker so tako zahtevale resne spekulacije. Mi smo trdili — da je to komedija — ampak pri sodišču so rekli, da morajo avstrijski narodi vsako stvar videti tako, kakor jo kaže diplomacija. Diplomacija je napravila »gašperlteater«. Prochazka je bil pajac in — Srb ga je ubil. Mi smo rekli, da ni res — oni pa so rekli, da je res. Bila je komedija — kakor se je pozneje dokazalo. — V resnici pa je bila tragedija — kajti stvar je stala mnogo denarja.

Ker se domači pajaci niso obnesli, smo najeli albansko igralsko družbo, da je nam v Trstu priredila svojo predstavo. Mi pravimo, da je to komedija — drugi pravijo, da je stvar resna, v resnici je tragedija — kajti stvar stane mnogo denarja.

V avstrijskih gledališčih se pojavlja kriza — ker ni denarja. Pravijo tudi, da je občinstvo zgubilo smisel za resne drame. Zato hite z operetami, burkami in komedijami. Tako je tudi v naši javnosti. Resna akcija je diskreditirana — ljudstvo neče dati denarja — zato dobiva komedije. Stvar je draga — in kriza je čim dalje večja.

Prochazka je stal nekaj milijonov, te milijone so plačali državljani zato da so smeli nekaj dni gledati ono komedijo. — Ko je konzul Prochazka od mrtvih vstal — je bila velika blamaža za vse one, ki so verjeli. Ravnotako je zdaj z Albanci. Komedija je velika in cel svet gleda nanjo. Kdor vidi ozadje — ta seveda ve, kdo drži in kdo vleče one figure, ki se producirajo pred očmi občinstva. S tem naj bi se dokazalo, da je bi

vsa naša dosedanja balkanska politika prava in da denar ni bil proč vržen.

Toda ta komedija dobiva svoje resno lice. — V Trstu se namreč ni manifestiralo samo za samostojno Albanijo, ampak smo slišali tudi druge besede — namreč, upor proti srbskim posadkam — vojna proti onim, ki so deželo osvojili. Ako se to proglašuje v Trstu — dobi to svoj poseben pomen — in naravno je, da se bodo vsled tega lahko poslalsli odnosi s Srbijo in Rusijo, ki smo jih po težki krizi nekoliko ublažili.

Naznanja se, da že 6. marec prinese rešitev — demobilizacijo. Z albansko komedijo pa bi lahko dosegli nove nevarne čase... Nazadnje bi Albanci odšli, kakor je odšel Prochazka — mi pa bi za njimi plačevali dolgove. To je vrednost albanskega kongresa.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 14. (27.) febr. 1913.

Kljub svoječasnemu dementiranju vesti o vojni konvenciji med Srbijo in Črnogoro po »Samopravi«, se zopet kolportirajo te vesti s pristanom, da je bila vojna in politična konvencija zaključena že lansko leto.

V Priboju, okraj novopazarski, v novoosvojenih Srbiji, na meji Bosne in Hercegovine, ustanovilo se je sokolsko društvo »Dušan Silni«. Zanimivo je, da je predsednik tega društva mohamedanec Sulejman efendi Pašović, podpredsednik pa je Srb Mihajlo Borisavljevič. Društvo ima že 85 članov: Turkov in Srbov.

Ta slučaj zelo karakterizira razmere v novodobljenih okrajih in postavlja na laž nemško časopisje in »Hrvatski Dnevnik«, češ, kako zverinsko postopajo Srbi s svojimi sovražniki. Gornji slučaj je najlepši dokaz, da rečemo: »Ecce Srba! na kulturnem delu!«

Ker je Srbija izvršila vse svoje vojne operacije, vsled tega je vrhovno poveljstvo srbske vojske premeščeno iz Skoplja v Niš.

Po mestu se širi govorica, da je zaključen mir. Pripoveduje se, da je to vest zaupala neka merodajna oseba svojemu prijatelju, ki jo je raztrbil v svet.

Na merodajnem mestu sem izvedel sledeče:

Obstoji sicer neka vest, da je mir zaključen sinoči; odkod ta vest prihaja in kje in kako je zaključen mir se še ne ve.

Med tem pa sem izvedel tudi za gotove podrobnosti, da je Skader in Drač pridelen Albaniji, Drinopolje pa pripade Bolgarski, vendar pa mora ta poslednja dovoliti Turkom gotove koncesije.

Predno prejmete ta dopis, bo mogoče stvar že jasna, vendar pa ne bo odveč, ako jo takoj čvrsto,

— žal — še nepotrjeno, sporočim slovenski javnosti.

Vendar — dvomim — nad istinitostjo te vesti

Mogoče!... Vederemo!... Mars.

Vojna.

4. marca. TURČIJA OBUPAVA.

Fakt, da se turške čete prevažajo iz Bulajra in Galipolija, kaj jasno dokazuje, da se je Turčija oziroma Enver bej odrekel svoji nameri: začeti z ofenzivo. Porazi na Galipolju so morali biti občutni, da so prepričali Turško — tako silno obetano — ofenzivo. Upanje na kakšen uspel je že majhno in zato se Turčija čimbolj prizadeva začetí mirovna pogajanja. Pa tudi vse druge evropske velesile se prizadevajo — predvsem baje Rusija — da bi se mir med Zvezniki in Turčijo sklenil preje predno pade Drinopolje, in sicer zato, da bi potem zavezniki Drinopolje dobili iz rok velesil, ki bi v tem slučaju imele v rokah sredstvo, da pritisnejo na bolgarsko vladu in balkanske zaveznike glede drugih zahtev. Če pa pade Drinopolje pred mirom v roke Bolgarov, bodo pa Bolgari in Zvezniki staveli zahteve, ki jih nobena diplomatska akcija ne bo mogla zmanjšati.

DIREKTNJA MIROVNA POGAJANJA MED TURČIJO IN BALKANSKO ZVEZO.

Sofija, 4. marca. Vsa znamenja kažejo, da se v resnici v najkrajšem času prično mirovna pogajanja. Potem ko je turška vladla skušala s posredovanjem Petrograda zvedeti, pod kakimi pogoji bi bila Bolgarska pripravljena skleniti mir, se je Porta sedaj obrnila kar direktno na bolgarski glavni stan. V bolgarskih krogih se zatrjuje, da odide dr. Danev, takoj kakor hitro dobi primerno podlagu za nadaljna pogajanja, naravnost v Dimitiko.

TURČIJA V NOVIH ZADREGAH.

Dunaj, 4. marca. Po londonskih in pariških poročilih je položaj v Carigradu zelo resen in je pričakovati novih homatij še predno bo mogoče skleniti mir. Azijski polki zahtevajo, da jih pošljejo domov, ker ne morejo prenašati mraza in zime. Časopisi pišejo proti kabinetu ter zahtevajo, da mora Turčija odkloniti predajo Odri-na. Včeraj se je vršil ministrski svet, o katerem trde finančni krogi, da je sklenil važne ukrepe v prilog skorajšnjemu miru.

ALBANSKO VPRAŠANJE

Kelmorajn, 4. marca. Glasom brzovavk iz Petrograda, se je dosegel v albanskem vprašanju popoln spo-

razum med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Edino usoda Djakovice še ni rešena.

ODRINSKO PREBIVALSTVO.

Carigrad, 4. marca. Turčija je odklonila rusko zahtevo, da naj zapusti vse civilno prebivalstvo mesto Odrin, češ, da je to neizvedljivo, ker ima Odrin 120.000 prebivalcev.

POGODBA MED ANGLIJO IN RUSIJO.

Berlin, 4. marca. Brzojavni urad poroča, da obstoji med Rusijo in Anglijo posebna pogodba glede Mongolske in Tibeta. Rusija priznava Angliji interesno sfero v Tibetu, Anglija pa pušča nasprotno Rusiji popolnoma proste roke na Mongolskem. Obe državi sta se zavezali, medsebojno se podpirati za slučaj konflikta s Kitajsko, obenem pa se odločno skupno upreti proti vmešavanju kake ostale evropske velevlasti.

PROTITALIJSKE DEMONSTRACIJE NA EGEJSKIH OTOKIH

Atene, 4. marca. V nedeljo so se vršila na vseh onih Egejskih otokih, katere so za časa tripolitanske vojne zasedli Italijani, velika protitalijanska manifestačna zborovanja, na katerih je bila proklamirana združitev imenovanih otokov z Grško. Italijanski vrhovni poveljnik, general Amelio, je radi tega izdal odredbo, da bo vse vdeležnike pri sličnih demonstracijah v bodoče kaznoval z enim letom ječe, visoko denarno globo in izgonom. Italijanska kavalerija patrolirala po mestih in je konfiscirala vse grške zastave. V Atenah vlada radi nečuvnih italijanskih represalij velikansko razburjenje in ogorčenje.

ALBANCI V TRSTU.

Albanska komedija se nadaljuje. Pozdravil in k dobremu razvitku ji je pripomogel grof Berchtold, avstrijsko-ogrski minister za zunanje zadeve. Brzojavka njegova, ki jo je poslal na kongres se je glasila: »Globoko ganjen nad čuvstvi izraženimi na kongresu v Trstu, Vas prosim, da sprejmete mojo zahvalo za pozdrav, s katerim ste me počastili, moje najboljše želje za napredek in bodočnost Albanije in albanskega naroda.« Brzojavka bi tvorila gotovo neprecenljivo svetinjo za albanski državni arhiv toda (da se diplomatsko izrazimo) — zgubila se je. Predsednik kongresa je javno povprašal, če je ni morda kdo pomotoma vtaknil v žep — in da naj se zglati — toda vse je močalo. Nadalje je predsednik opominjal zborovalce, da naj v svojih govorih ne govore »Slovani« temveč samo »Srbi« in »Črnogorci«. Ti da so njihovi sovražniki, Bolgari niso; jeden kongresist je celo povdarjal, da mu je dr. Danev dejal, da želi Veliko Albanijo. Kakor videti, so Albanci čisto dobri učenci svojih bratov — učiteljev Nemcev, ki se na vse mogoče načine trudijo zanesti razdor med

Jugoslovane-zaveznike. Zahteve Albancev so se že povečale; dokazujejo pravico na črnogorski Bar.

Nadalje je bilo dano na dnevni red vprašanje, naj li Albanija meji samo na Srbijo, Črnogoro in Grško ali tudi na Bolgarsko. Večina kongresistov ni imela o tem pojma in jim je Derviš Hima razkazoval na karti, kaj to pomeni. Pa vse skup ni dosti pomagalo, no naposled so sprejeli predlog Derviša Hime, da naj Albanija meji na Srbijo, Grško in Bolgarijo.

O vladni formi se ne sme razpravljati. Albanci hočejo biti pač čisto neodvisni, kot so bili pod Turki, kjer jim ni bilo potreba niti davkov plačevati. Sploh bo sedaj, ko bodo sami svoji, kaj težko radi davkov. Kdo jih bo plačeval? Albanec? Kaj še! Zakaj je pa svoboden! Albanec bo živel svobodno s svojo puško in od bakšiša onih evrop. diplomatov, ki bodo hodili tja občudovati svoje stvarjenje. Državne blagajne bodo pa mesto njega polnili evropski narodi, sicer posredno! To bo nova raja albanskih mogočnjakov. Oni ne bodo delali — čemu, saj bo Evropa plačevala. Čimveč posvečati se bodo literaturi, ker so danes edin evropski narod, ki še nima literature.

Slovenska zemlja.

Iz Maribora.

(Trgovsko društvo. — »Ben hur«.)

V nedeljo 2. marca je imelo Trgovsko in obrtno društvo svoj redni občni zbor, katerega je udeležilo poleg trgovcev in obrtnikov domačinov, tudi zelo častno število vnanjih članov. Običajni dnevni red je bil ves odobren in zelo zanimiv. Pazno so navzoči tudi sledili izvajanjem dr. R. Pipuša, ki je predaval o »Dohodninskemu davku«. Društvo izkazuje preostanka 1136 K 35 v. Načelnik Obrtnega kluba, g. Griška, je podal kaj zanimivo poročilo o delovanju kluba, ter izrekel zahvalo Trgovskemu društvu, ki je tekom jednega leta žrtvovalo več sto kron za klub. Zahvala se je izrekla v imenu Trgovskega društva tudi g. dr. R. Pipušu in Posoilnici, ki sta vsak zase plačala na podpornini po 100 K. Tajnik se je spomnil tudi za društvo toli zaslužnih, sedaj v tujni bivajočih članov gg. Rosine, Majerja in Matjašca. Po končanem zborovanju je zaigral tamburaški zbor Obrtnega kluba par veselih in poskočnih komadov ter žel vsestransko pohvalo.

Dramatično društvo nam je zopet pokazalo, da ima resno voljo, nuditi svojemu občinstvu poleg dnevnega, še kaj posebnega. »Ben Hur« je bil dokaz, da se društvo ne boji niti velikanskih zahtev napram svojim diletantom, niti ogromnih stroškov, katere povzročata inscenaci-

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Po obsodbi je odšel tudi Lantné z množico vred ter pisal blazen od obupa. Manfredu pismo, ki ga bralci že poznajo.

Kokarder je moral takoj zajahati konja in odnesti pismo v Fonteblo.

Menih s črno kapuco je tudi počakal razsodbe; nato je odšel, sedel v kočijo ter se dal zapeljati v dvorec velikega profosa.

Stopivši v kabinet grofa Monklarja, je vrgel ta mož kapuco z glave.

»Kolikoli neprevidnost!« je vzkljknil Monklar, ko ga je zagledal. »Kaj bi bilo, če bi se odprla vaša rana, sveti oče!...«

Lojola se je zdržnil in dejal mirno:

»Ime, ki mi ga dajete, sin moj, pristojna samo svetemu očetu papežu...«

»V svojem duhu bi se rad poklonil vaši svetosti... in zares, čemu si ne bi nageli danes ali jutri tega imena?«

»Nikdar!« je rekel Lojola prepokojno. »Izgubil bi polovico svoje moči, ako bi sprejel tiaro... Kar pa se tiče moje rane, comirite se. Pri-

našam vam dobro novico: Dolet je obsojen. Ostalo je vaša stvar — saj ste veliki profos.«

Kdaj hočete, da se dvigne njegova grmada?«

»Jutri, sin moj!«

»Jutri!«

»Da: Dolet ima predrzne prijatelje... Dokler ne vidim s svojimi lastnimi očmi, kako se dvigne okrog njega plamen grmade, ne bom mogel mirno spat.«

»Toda, častiti oče — to, kar zahtevate, ni običajno.«

»Sovražnika je treba vedno presenetiti. Sicer je pa tudi sodnik takoj povedal, da se bo Dolet že jutri pokoril za svoje grehe.«

»Pa naj bo po vašem, častiti oče.«

»Treba je samo še določiti, na katerem kraju ga sežgemo.«

»Trg Grev bi bil jako pripraven.«

»Da, vem. Širen je in prostoren,« je dejal Lojola zamisljeno.

Posvetovanje Monklarja z Lojolo je trajalo še celo uro; a kaj se je izkuhalo v tem razgovoru, bomo izvedeli kmalu.

XI.

Kje so zgradili grmado.

Vrnino se zdaj k Manfredu in Lantnéju, ki smo ju pustili stoječa blizu mostu Sen-Mišel.

Ta most je imel na vsakem koncu vrata.

Toda ta dvojica vrat je bila zarorta le redkokdaj, izvzemši dneve, ko

so bili nemiri na vseučilišču, pa so hoteli zabraniti študentom, da bi se razkropili po mestu.

Vstal je dan, ves bled in mrkel. Ura je bila okolo šeste.

Ob sedmih je imel stopiti Dolet iz Konsjeržrije, da ga odvedejo na kraj njegove mučne smrti, to je, na trg Grev, kakor je bilo naznanjeno.

Ta čas se je bilo nagneto ob vohodu mostu Sen-Mišel do tritisoč ljudi, ne vstevši ogromne množice, valeče se iz sosednjih ulic in preplavaljoče trg.

Kar se jih je bilo zbralo pri mostu, so bili sami rokovnjači.

Lantné in Manfred sta se bila postavila ravno nasproti mostovih vrat. Zdelo sta se jako mirna; črhnila pa nista med seboj niti besedice.

Ob polusedmi uri je prihajalo skozi vrata dvesto jezdecov ter se postavilo v bojno vrsto.

Za njimi so pripeljali tri male poljske topove.

»Trenotek se bliža!« je dejal Lantné zamolklo.

Med tem pa so vojaki prav vidno nabili topove ter jih namerili na množico v treh različnih smereh.

Vse je zapazilo to pretečo demonstracijo in jo pozdravilo s preplašenim krikom. Le rokovnjači niso pokazali nobenega presenečenja.

Samo Manfred in Lantné, ki sta se ozrla po mostu nekoliko natančneje, sta opazila več reči, ki so ju navdale s temno skrbjo.

Trgovine na mostu so bile vse

zaprte, kar se drugače ni dogajalo nikoli v takih okoliščinah, ker so bili pariški štacunarji sami preveč radovedni na slične prireditve. Zakaj pariški trgovci je bojevite narave, in ker se mu nudi le redkoma prilika, zadostiti temu nagonu, obožava vsako igro, v kateri nastopajo ljudje, ki jih bodo ubili, in ljudje, ki ubijajo.

Vrhu tega sta zapazila Manfred in Lantné, da je most pokrit z vojaki: skoraj dva polka sta bila zmašena na ozki prostor med obema vrstama prodajalen.

In dobro se je videlo šest drugih topov, dajočih mostu popolno lice trdnjave, ki se pripravlja na oblego. Zvonček v justični palači je udaril sedmo uro.

Med množico je nastalo tisto širino in globoko gibanje, ki priča o tesnobnem trepetu src izhaja iz razburjenega središča ter se raznese v širokem valovanju do najzadnje vrste.

Zdajci pa so zaprli vrata na most.

»Kaj se godi?« je zamrmral Lantné in prebledel kakor smrt.

»S trga Grev prihajam,« je začul za sabo zasopel glas.

Manfred in Lantné sta se naglo ozrla.

Mož, ki je bil rekel te besede, je bil Kokarder.

In besede, kakor so bile preproste, so vendar zvenele enako mrtvaškemu zvoncu.

A ravno v tistem hipu je res začel zvoniti mrtvaški zvonec pri

Sen-Zermenu, nato pri Naši Gospe, pri Sv. Evstahu in po vrsti po vseh ostalih cerkvah, bližaje se s svojo rastočo silo čim dalje bolj, kakor glas nesreče, ki se širi z žalnimi odmevi...

Iz dalje, z druge strani Sene, se je zaslajalo petje stoterih menihov, pokritih s kapucami in s svečami v rokah, ki so tvorili obsojencu poslednje spremstvo.

»S trga Grev prihajam!« je povzel Kokarder. »Ali veste, kaj se godi tamkaj? Grmada je res napravljena, toda pri grmadi ni niti krvnika, niti njegovih pomočnikov! Na trgu Grev ga ne bodo sežgali!«

Lantné je zakričal s pretresljivim glasom.

Manfred je zarjul strašno kletvico.

Med rokovnjači je nastalo razburjeno gibanje.

In mahoma, ponavljaj z besnimi glasovi, je zaoril krik:

»Na trg Mober! Na trg Mober!« Kriki in kletve so se križale vse vprek.

Na tisoče rokovnjačev je navalilo na mostova vrata, in začel se je strašen metej, dočim je bežala preplašena množica na vse strani.

Kako priti na ono stran? Proklet! Kako mu hiteti na pomoč? Glavo v ognju, z naježenimi lasmi je rjul Lantné ta vprašanja, pomešana s kletvicami razbrzdanega obupa.

ja takih iger, kot je bila zadnja. — V naslednjem naše mnenje: videli smo novo, izborna dekoracija, ki nam jo je ustvarila roka mojstra Horvata. V III. sliki — Palmov gaj — bi si bili želeli nekoliko barvila, primerne kraju — ob robu pušče! — taborišča. Nekoliko rudeče luči, bi bilo gotovo povečalo efekt scenerije. VII. slika — Jama gobavil — je trpela radi luči. Nastop Mesijev je imel premalo one lipne svetlobe, ki jo zahteva režija. Ali razsvetljavo odra za trenotek pomanjšati, ali pa — več magnezija. — Ben Hur (g. Steinberger) je živel krasno v svoji vlogi in imel skraja do — dramatično slabega — konca publiko na svoji strani. Messala (g. Stegner) je dobro pogodil Rimljana, dasi smo bili radi te vloge v skrbeh. Mimika in tudi govor, sta mu šla izborno in krasna je bila scena v obedovalnici, koder nam je pokazal v stopnjevanju igre, da smo bili na krivi poti. G. Savin nam je dal vrlo naravno trgovca Simonida. Svoji vlogi je ostal zvest do pičice tja do zadnjega prizora. G. Peinhart, Ilderim, v tej vlogi že ni bil več tujec — Brdavs! — ni nam dobro dal Arabca. G. Jurčič, Maluh, je bil prav posebno v II. sliki na višku. Bil je tip Juda in posnemal najzborneje vse lastnosti te rase tako v kretnjah, kot tudi v govoru. V poteku tega nastopa je postal naravnost demoničen in spravljal do paznega zasledovanja celo našo — galerijo (kar je gotovo tudi nekaj). G. Ivanišič, Norman Thort, je bil za vlogo kot vstvarjen. Kolos, kot si ga ne bi mogli bolje želeli, in žel je tudi koncem V. slike zaslužen pohvalo, dasi je torej nasproti stal osupel — kot jagnje v volji koži. Med manjšimi moškimi vlogami omenjamo še ono Drusa g. MČ. Le nos, nam je bil premalo izrazit. Valerino Gratus in Murro, pa sta bila preveč v XX. stoletju. Od tam je bila najboljša ga. dr. P. Dina, ki je igrala s krasnim občutovanjem. Predigra in VII. slika sta bili zanjo najtežji, a tudi najlepši izpeljani. Nje krasno petje VII. slike je globoko učinkovalo. A tudi Amra, ga. Platinškova, Tirza in Ester, gospici Boc in Radolč, niso zaostajali. Iras, gospica Zinka G. je igrala do zadnjega tako, kot smo bili pri njej do slej vajeni videti in slišati. Zoe je bila nekoliko prelesena, dočim je Naam pretiraval. Nastop — prvi hip — je bil dober, a se poslabšal. Le ne karikirati, koder in kadar ni potrebno! Maske so bile tokrat najlepše, kar smo jih v teh treh sezonah videli. Želeli bi vedno tako delo. — Koncem bi si dovolili še resno opazko, godba ne igraj pri igrah take vsebine po dosedanjih metodah! Pri resnih stvareh, prosimo resne komade! Tokrat smo imeli n. pr. po VII. sliki — korčnico! Gospoda, občinstvo vidi 5 minut preje Mesijev-čudotvornika, kar naenkrat pa zadoni komad, vstvarjen kot nalašč, da se »vzdignejo noge«. Pri veseljih igrah so taki komadi popolnoma na mestu. A pri takih —? Nikakor ne! Godba naj istotako pomaga igri, naj, kofikor mogoče, poglablja, a ne nasprotno! Sicer pa je bila godba kot taka prav dobra in posebno rog-solo je izzval splošno priznanje. Ljudstva je bilo do zadnjega prostorčka — celo po galerijskih oknih — nabito polno. Upamo, da je tudi blagajnik društva zadovoljen, saj je moral cele gručice poslati domu, vsled popolnega primanka prostora. »Ben Hur« se ponovi 16. t. m.

Dnevni pregled.

Volitev v mestni skupini Kamnik-Tržič-Radovljica se je končala s klerikalno zmago. Dobilj so: Kamnik Notar Marinček je dobil 96 glasov, dr. Gregorič 215 glasov. — Tržič: Notar Marinček je dobil 66 glasov, dr. Gregorič 76 glasov. Štiri glasovnice so bile prazne. — Radovljica: Notar Marinček je dobil 38 glasov, dr. Gregorič 71 glasov. Sedem glasovnic je bilo praznih. Volilo je 22 okoličanov. Volilcev je 125. — Leta 1908, je dobil dr. Vilfan v Kamniku 99, v Tržiču 47 in v Radovljici pa 56 glasov. Klerikalni kandidat nemškutar Detela je dobil v Kamniku 69, v Tržiču 54 in v Radovljici pa 40 glasov. Iz tega razpredela se vidi, da je ostalo razmerje faktičnih volilcev v mestni skupini Radovljica-Tržič-Kamnik malodane isto, kakor l. 1908. Tudi to pot bi bil zmagal napredni kandidat, če bi ne bili klerikalci vtihotapili okroglo 200 kmetijskih volilcev, ki ne plačujejo predpisane davka v znesku 8 K, protipostavno v volilne imenike, bi bil danes izvoljen za poslanca napredni kandidat Marinček. Sicer pa, če bi se na Kranjskem izvajali zakoni, bi bil danes poslanec gorenjskih mest notar Marinček. Toda pri nas so menda zakoni samo zato, da se kršijo in lomijo. In vsled najnesramnejšega zakonolomstva je tudi danes izvoljen za deželnega poslanca dr. Vinko Gregorič. Značilno pa je, da ni mogel priti do mandata s poštenimi sredstvi, marveč so mu morali mandat prislepjariti z nasilstvom in zviždanostjo. No, pa dr. Vinko Gregorič se naj ne veseli preveč svojega problematičnega mandata, ker končno besedo o teh volitvah bo govorilo še državno sodišče in dr. Gregorič se lahko zgodi, da bo moral še pobratiti šila in kopita iz deželnega zborna. Tako pravi k temu »Slovenski Narod«. Iz poročila se vidi, da se število glasov ni izpremenilo. Razlika je, če odštejemo 200 glasov, le za 3. Leta 1908, je bilo 202 naprednih glasov, sedaj jih je 200. Klerikalnih je bilo leta 1908, 163, zdaj jih je 362. Na ta način seveda naša mesta lahko dobe klerikalno zastopstvo. Pri nas je v politiki tako malo morale, da se nam ne zdi vredno o tem kaj več pisati.

Kaj naj si učiteljstvo zapomni. Posl. dr. Ravnihar se je na shodu v Tržiču dotaknil tudi učiteljskega vprašanja. »Slovenec« je zato zelo hud nad njim in piše: Učitelji si naj zapomnijo: Liberalni poslanec dr. Ravnihar je napadel S. L. S. zato, ker se trudi dobiti dohodke, iz katerih bi se dale zboljšati učiteljske plače! Kako uslugo je s tem liberalna stranka storila učiteljstvu, si liberalni učitelji lahko sami predstavljajo! Deželni zbor je dal deželnemu odboru pooblastilo, da more kot nagrado za hvalevredno službovanje dati posameznim učiteljem draginskih doklade in podpore. Pravice torej nima nihče zahtevati, torej se tudi nikomur krivica ne godi, komur se doklada ne nakaže. Kdor pa sodeluje pri stranki, ki producira take časnikarske izdelke, kakor liberalni učitelji, pač nima nobene pravice pritoževati se, da ni dobil za tako delo še nagrade in pohvale! Mi pravimo: Učitelji si nimajo več kaj zapomniti, ker je med njimi in S. L. S. vse jasno, ampak klerikalci naj si zapomnijo, da je vse res, kar je rekel dr. Ravnihar.

Včerajšnji »Slovenec« se je nekoliko zamudil. Prinesti je moral namreč slavospev na zmago. V tem

slavospevu pravi med drugim: Z veseljem beležimo ta lepi napredek, vesel začetek nadaljnega dela za politično probujo kranjskih mest. Kajti pripadnost k liberalni stranki je znak zaostalosti in politične nezavednosti, služba frazi in nekulturi. Sijajnemu zgledu lepe in ponosne Gorenjske bodo sledila tudi druga mesta. Slednjici bo zasijala luč spoznanja tudi Ljubljani. Mi nismo tako obupali nad umskimi sposobnostmi Ljubljančanov, da jim ne bi pripisovali možnosti, da tudi oni spregledajo, ko že jasno gleda cela dežela. Dr. Vinko Gregorič vstopi v deželni zbor kot poslanec ponosnih mest naše divne Gorenjske. To dejstvo pomeni signal za meščane cele dežele — Prinašamo te vrste zato, da jih bodo videli vsi meščani in vsi, ki še niso spoznali, kaj se pravi na Slovenskem bito naprednjak. Tako visoko se »Slovenec« že dolgo ni povzpел kakor na večer Pogoretove zmage.

Moščanski socialni klerikalci so se oglasili v »Zarji«. Oražem pravi, da ni bilo povsem tako, kakor je poročal »Dan«. Tudi »Slovenec« se je toplo zavzel za Oražma, češ, da je mnogo storil za bedno ljudstvo v Mostah. V nedeljo bomo podali mal pregled tega dela. Tu ne gre za Oražma — ampak za klerikalni sistem, ki ga tako zagovarjajo Mauser in sodruki.

Ni nesreče brez — sreče! Radi balkanske vojne so Avstrija in nekatere sosednje države ukrenile bodisi potrebne ali nepotrebne vojaške predpriprave, katere bi bile kmalu privedle do velikanskega evropskega konflikta, ali točneje povedano celo do svetovne vojne! Radi splošne negotovosti, dali se bode sploh posrečilo merodajnim činiteljem oliraniti začasno dobrodejni mir, dalje iz enostavnega povoda, ker je bilo veliko število mladih, v raznih zavodih in podjetjih zaposlenih delavcev-vojakov poklicanih pod orožje, vse to je povzročilo, da je nastala velika denarna kriza pri nas in pri raznih slojih tudi splošno pomanjkanje — da beda! Kdor noče zagaziti v dolgove, se mora stiskati na vseh koncih in krajih — ljudje se morajo privaditi tudi z majhnimi sredstvi izhajati! — Iz tega sledi: da bodo začeli naši domaćini še-le sedaj prav ceniti velkanskno moč gotovega denarja, da se bode vsakdo potrudil prihraniti v dani priliki in v boljših časih nekako novčeno rezervo za težke in slabe čaše; kajti še vse premalo se pri nas povoševa pregovor, da je »denar sveta vlada« in pa oni Prešernov izrek: »Da le petica da ime sloviča!« — Veliko konkurzov je bilo napovedanih, nebroj dobrih in trdnih tvrdk je prenehalo in propadlo, izgube na gospodarskem polju znašajo na milijarde — a vendar je upanje, da bode ta nesrečna kriza našim ljudem prinesla srečo, ako bodo prav razumeli — znamenje časa!!

»Domače ogojšče«. List za starše in vzgojevalce slovenske mladine prinaša v svoji 2. številki lepe članke n. pr. P. Flereta članek H. Spencerjeve npravnovzgojne zahteve. — Duševna vzgoja. — Izobraževanje resničnočutja. — Domači zdravnik: Vnetje slepiča. — Narodne pravljice in pripovedke. — Drobline. — List stane le 3 krome na leto in ga toplo priporočamo.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca februarja l. 1913 sledeči promet i. s. l. Prejemki. a) Redni prejemki. 1. Prispevki iz nabiralnikov 829 K 79 v. 2. Prispevki podružnic i. s. Kranjska 1874 K 19 v. Stajerska 699 K 51 v. Koroška — K — v. Primorska 895 K 59 v. skupaj

3469 K 29 v. 3. Razni prispevki 12.192 K 78 v. skupaj 16.491 K 86 v. b) Izredni prispevki. 4. Prispevki za obrambni sklad 613 K, skupaj 17.104 kron 86 vinarjev. II. Izdatki. a) Redni izdatki. 1. Plače, remun. učit. osebju, razni računi, itd. 22.293 K 82 v. b) Izredni izdatki. 2. Naložitev na glavnico, oziroma obrambni sklad 653 K, skupaj 22.946 K 82 v. torej primanjkljaja 5.841 K 96 v. Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnicna toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Našli so dve in polletno Angelo Knez iz leštavske fare pri Litiji, ki je pred 8 tedni zginila in se je domnevalo, da so jo upradli cigani. Našli so jo prečečeni petek mrtvo, kakor pol ure od domače hiše. Obraz je bil že razjeden, vrat okljuvan od plit. V nedeljo je bila na Savi sodna komisija in dognala, da je otrok naravne smrti umrl.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Kaj je dežnik. Dežnik je oseba, ki je oblečena v črno, žalno obleko, dežnik je oseba čmernega razpoloženja. Podoben je nočnim pticam, ker stisne k sebi svoja krila, kakor hitro posije solnce. In skriva se pred njim. Posledica tega je, da gre dežnik ven samo kadar je oblačno. Vendar dolgega sprehoda ne mara. Iz stanovanja gre v kavarno, v cerkev, v urad ali na kako veselico. In tam izgine. Dežnik je nezvest služabnik, ki rad zapusti svojega gospodarja. Vzamejo ga vam, oziroma zamenjajo vam ga v kavarni, v restavraciji, ali pa v gledališču. Ako bi ga zopet radi zasledili in ga iščete, ga prav gotovo ne najdete. Sicer pa ni čuda, da dežnik ne mara svojega gospodarja. Mi smo dežniku mačhe. Vzamemo ga seboj le takrat, kadar ga moramo. V salon ni sprejet, vedno mora ostati zunaj. Dotikamo se ga s konci prstov in to z nekako zaničljivostjo. Dežnik je neuljuden in neljub individuum. In vendar nam služi, ker varuje našo obleko pred ploho. Amen.

Kaj ve Slinga? Profesor egiptologije na hawardski univerzi, M. Reisner, se peča z raziskavanjem skrivnostne egiptanske Slinge. Rezultat svojega dosedanjega raziskavanja ravnokar javlja znanstveni javnosti. Profesor Reisner je našel v notranjosti Slinge cerkev, ki je bila posvečena solncu. Ta cerkev je starejša od najstarejše piramide; datira z leta 6000 pred Kristom, torej iz najdavnjše dobe, o kateri je nam znano iz zgodovine Egipta. V notranjosti Slinge je tudi grob Mone, pravzaprav Menesa, prvega znanega kralja Egipta, menovani kralj se je povišal samega sebe za boga in je postavil Sfingo. V notranjosti Slinge so tudi predori, ki peljejo k kavernam, kamor pa doslej še ni nihče prišel, ker so se začela raziskovalna dela, katerih naloga je, odkriti tajnosti Slinge, šele pred šestimi meseci. Slinga je iztesana iz skale, vendar v njeni notranjosti lahko opazimo posebne stavbe. Dosedanje raziskavanje se je začelo pri sfingini glavi, v kateri je soba, 18 metrov dolga in 4 metre 70 cm široka. Ta soba je zvezana s hodniki in s cervkivo Solnca, ki je umeščena v sfinginih nogah. V tej sobi so našli na stotine svetih, staroegipčanskih predmetov, med njimi tudi zlate križe v krogih — simbole solnca. Na nekaterih izmed teh križev so strune, katerih so se duhovniki dotikali, s čemur so klicali duše. V notranjosti Slinge so tudi majhne piramide. Kakor pravi profesor Reisner so bile piramide v onem času samo kazalci Solnčnih ur in Slinga je bila posebej

ljeni bog — Solnce. Profesor Reisner upa, da bo s pomočjo svetih predmetov, katere bo našel v notranjosti Slinge, našel tudi tajnosti egiptanskih duhovnikov, katerih znanosti, kar se magije tiče, so bile čudovite. Profesor Reisner nadaljuje svoja raziskavanja. Pri tem naleti večkrat tudi na zapreke. Tako na primer nočejo Arabci, katere rabi kot delavce, spati v sfingini glavi. Prepričani so, da je ta glava azil mnogih demonov in da je vsak, ki je tam zaspal, obsojen na smrt.

Ljubljana.

— **Občinski svet** ima redno sejo v četrtek, dne 6. marca 1913 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: A. javne seje. Personalnega in upravnega odseka poročili: o dopisu magistrata glede vložitve ugotovitvene tožbe proti cestni električni železnici radi prispevka k stroškom za zgradbo novih mostov, o prošnji Emanuela Kühela za odobritev izbrisnega dovoljenja glede izbrisne zastavne pravice ljubljanskega ubožnega zaklada na nekaterih zemljiščih graščine Gradac pri Metliki. Finančnega odseka poročili: o razpisu c. kr. deželne vlade glede ustanovitve komisije za tujski promet in turisticno na Kranjskem, o prošnji c. kr. priv. štajerske eskomptne banke glede nadaljne vknjižbe 3. odstotnega potresnega posojila na njeni hiši št. 19 na Poljanski cesti. Stavnega odseka poročili: o dopisu magistrata glede natečaja za splošni regulacijsni načrt za severni del mesta Ljubljane, o prizivu Gjura Rašice proti odloku mestnega magistrata glede naprave trotoarja odnosno položitve varščine za trotoar pred njegovo hišo v Marmontovi ulici. Odseka za službene pragmatike poročili: o novi službeni pragmatiki za magistratne uradnike, o novi službeni pragmatiki za uradnike »Mestne hranilnice«. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročilo o prošnji posestnikov ob Poljski cesti v Vodmatu za električno razsvetljavo. — B. Tajne seje: Personalnega in pravnega odseka poročilo o prošnjah za razpisano službo praktikanca pri mestnem knjigovodstvu. Direktorija mestnega užitniškega zakupa poročilo o računskem sklepu ter letnem poročilu o poslovanju mestnega užitniškega zakupa za leto 1912. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

— **Deželni odbor** je ljubljanskemu učiteljstvu zopet delil stanovanjske doklade, seveda zopet »po previdnosti«. To pot je pa bila »previdnost« večja, število onih, ki se jim je podelila doklada, pa manjše. Črtali so tiste, ki o njih mislijo, da pri zadnji volitvi v mestni šolski svet niso volili »računovodjo« Janka Nepomuka Jegliča. Ta Janko je pa res drag človek. Koliko že stane njegovo »krščansko delovanje« in učiteljevanje, pa nič uspeha in poleg tega pa še zadrega in skrbi s tistimi nebodiljtreba — no s tistimi računi o dotacijah za revne učence.

— **Slomšarska metoda.** Na grabenski šoli je po zaslugi Janka Nepomuka Jegliča nameščen kot supleent mlad slomškar, ki ima posebno metodo, katere se na učiteljsku ni učil; rekli bi, da mu je navdal to metodo duh znanega dobrepoljskega izzivača na »boj na nož«. Ta noža, zato učencem usesa kar trže, mladi Slomškar opravi pa kar brez Za to nedopustno metodo se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Naročite in širite »Dan«

Albanija in Albanci.

Franc Radešček.

(Dalje.)

Kar Albance posebno karakterizira, je njihov poseben običaj briti si glavo. Brijejo si namreč lase na glavi tri prste krog in krog glave, nekaterniki pa celo sprednji del las od uha do uha, puščajoč neostrizeno samo teme, kjer pustijo lase, da prosto rastejo v šop, katerega zvijejo in vlagajo pod fez ali čepico. Ta navađa je izrazita pri vseh albanskih rodovih in je napačno misliti, da je to mohamedanska šega.

Bolniki se lečijo navađno z zagovarjanjem in čarovničnimi sredstvi, ker mislijo, da so jim pripravile vile bolezni ali pa hudobni duh. Zdravljenje imajo v svoji režiji stare, izkušene žence. Ponekod žrtvujejo tudi črne koštrune, češ, da potem bolniki preje ozdravijo.

Duševno so Albanci dovptni in tudi nadarjeni, kljub temu pa žive brez vseh znanosti, prepuščajoč se popolnoma primitivnosti nekdanjih dob. Učenje se omejuje, istotako kot pri Turkih, le na verske stvari; čitanje in pisanje jim je španska vas in le malo jih je, ki znajo oboje. Zbog svoje nadarjenosti so vsprejemljivi za tujo kulturo, toda vsled svoje lahkomišljenosti se navadilo vse-

mu le površne in pri prvi priliki zopet pozabijo na vse, tako tudi na dano besedo. Bistvenega vpliva na Albanca ne more nikdo napraviti, ker je skrajno nezaupen in zaprtega značaja, vstrajajoč na podedovanih običajih in navadah, kar je glavni vzrok njihove plemenske in rodovske razcepjenosti in podlaga nepodajne osebnosti častihlepnosti, katere visek dosega krvno maščevanje. Narodnostnih idealov in smisel za skupnost ne poznajo nikakih, ker jih ničesar ne združuje, niti tradicije, niti versvo, niti zgodovina, da celo jezik in teritorialni odnosi nimajo nikakega vpliva na nje. Vrhunec naravnega svojega nagona za skupnost jim nudi edino plemenska in rodovska diferenciacija. Prijateljstvo sploh ne poznajo in jim je vsakdo sovražnik. Pod vplivom okolščin podvržejo se na videz razmeram do prve ugodne prilike. Dasi so zahrbtni, vendar prezirajo tajno tatvino, poslušajoč se vedno nasilja in roparstva, kljub temu pa so gostoljubni in prebivalci gora so radevolje pripravljene postreči tujuca za prenočišče kozjo kožo na golih tleh. Za obrt nimajo nikakega smisla, ker so že od narave leni in se izogibajo delu in le skrajna potreba jih prisili, da iščejo zaslužka. Posebno Epiroti (prebivalci južne Albanije) zapuščajo na lesen svoda domov in

odhajajo na Turško s trebuhom za kruhom; na pomlad pa se vračajo z manjšimi prihranki, nekateri pa ostajajo v tujini, dokler si ne pridobijo nekoliko premoženja. Ker je imovitih ljudi sploh malo, je vsak, kdor ima le nekaj svojega, pri njih velik bogataš. Ljudstvo je siromahno in je vsled tega tudi njihova hrana in prebivališče skrajno skromno. Knjig sploh nimajo, le tu in tam, ob morskih obalah, ima kdo kako albansko knjigo in to so le v narečju pisane pesmi — večinoma verske vsebine — in pravljice. Časopisov imajo štiri. Svoj čas je izhajal tudi v Belgradu albanski časopis, katerega je podpirala brezdomno srbska vlada, toda sedaj ne izhaja več. Najbolji karakteristični »kulturni« pojav pa je to, da še do danes nimajo lastne abecede. Kdor zna pisati, piše tako kakor se je naučil, turško, latinsko, arabsko, grško in srbsko abecedo. Leta 1882, je spisal Apostol Marlariti (Rumun, najbrže pa Kucovlah) na Dunaju (!) albansko slovnico po narečju, ki ga govore Toski ter izpopolnilo latinsko abecedo z 10 posebnimi znaki za čisto albanske glasove. Na podlagi te slovnice se je skušalo prevajati tudi sv. pismo. Tudi v Italiji se je skušalo položiti temelj albanski literaturi s tem, da se ustvari skupen književni jezik, katerega bi vsi ra-

zumeli. Toda spoznali so, da iz »te moke ne bo kruha«, temberj, ker se v domovini t. j. v Albaniji ni ničesar delovalo na to, razen par italijanskih in avstrijskih šol. Nasprotno pa so Grki dosegli v južni Albaniji (pravilneje v Epiru) krasne vspehe, seveda na podlagi grškega jezika, ki je postal že popolnoma domač, občevalen jezik med Albanci, v pisavi pa se sploh edino tega poslužujejo. Razen par cincarskih in mohamedanskih šol, so vse šole grške, katere kultura je zmogla nuditi Albancem vse pogoje za razvoj.

Malokateri narod, ako moremo govoriti o Albancih kot o narodu, je tako praznovoren kot Albanec, kar je le posledica njihove brezmejne omejenosti. Vraže v vile in zle duhove so najneodolnejše. Ako bi dočakala kaka ženska sto let, jo sežgo.

Jezik albanski je razdeljen na razna narečja in je danes težko dognati, kateremu plemenu pripada. Sodi se, da je staro-ilirskega izvora. Narečja, kakoršna govore danes Albanci, so mnogo trpela pod vplivom njihovih sosedov. Jezik je popolnoma pomešan z starogrščino, novogrščino, latinsčino, keltsčino, najbolj pa s turščino in slovanščino. Vsled tega so Albanci samostojna veja indo-evropskega jezikovnega plemena; razlikujejo se od njim najbližjih jezikov, po Irđosti izgovar-

janj in po neopipljenosti oblik. Razen grščine v Epiru in italijanščine ob morju — od Valone do Skadra — je srbski jezik še najbolj zastopan, poleg njega pa tudi bolgarščina. Imena krajev, rek in gora so večinoma slovanska. Tako n. pr. Crni in Beli Drin, Bejrat (Beograd), Mapka, Slava, Selce, Čenovó, Babja, Starovo, Kamenica, Novoselje, Gijna, Doljani, Stanovo, Morava itd. J. G. v Hahn pravi v svoji knjigi »Albanesische Studien« med drugim tudi to: »Slovanska nomenklatura je jako razširjena, celo v najbolj oddaljenih gorskih krajih Albanije.«

Iz teh dejstev sledi, da Albanci sploh več ne eksistirajo kot gotova geološka skupina, temveč so le mešanica ostalih plemen, ki so neposredno vplivala na nje. Mešanica v jeziku je le posledica vzroka, t. j., da Albanci niti krvno niso več čisti. Hahn gre celo tako daleč, da pravi da je bila večina prebivalcev v Albaniji vedno slovanska. Hyacinth Hincquard pravi med drugim tudi to: »Brezdomno je, da je v severni Albaniji rasa popolnoma izmenjena, vsled mešanja krvi s Slovani. Dokazlo so običaji in primki.«

(Dalje prihodnjič.)

V Tivolih!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v restavracijo „Tivoli“; tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je tudi vedno sveže pivo in razna pristna vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

Za obilen obisk se priporoča

je vedno brezplačno na razpolago za veselice, shode, predavanja itd. po jako nizki ceni vedno na razpolago.

Alex. Heger.

— »Zgled idrijskih Slomškarjev,« ki stremi za Slomškoviimi idealni kakor bi pisal »Slovenski Učitelj,« je tudi A. Šabec. Ne samo, da je prišel navskriž, in precej zelo, z bolniško blagajno, nam poročajo iz Idrije, da je tudi pobral letnino za Slovensko Solsko Matico, katero je pa kar sam porabil za svoje »notranje« potrebe. Taki so!

— Iz Unionske kleti. »Slovenec« je imel v št. 36, t. l. notico za Tržaško »Eduinost« v kateri jo med drugim tudi vprašuje, kaj je še nastopila proti plesom, ki se vrše v postnem času. Mi bi tudi nekaj vprašali ljubljanskega »Slovenca«, t. j. glasilo tiste stranke, ki si hoče prisvojati krščanska načela, o katerih trdi, da so temelji stranke. — Hotel »Union« je v klerikalnih rokah. Unionska klet pa še bolj, ker je pod patronanco Deželne vinarske zadrage. In kaj se vse tu notri godi, posebno sedaj v postnem času. Bog varuj, ako bi zidovi Unionske kleti govorili! Da se notri z nemščino izziva in tuli, kakor da bi bilo od Odrina slišati velikih topov grmenje, to je v tej kleti nekaj navadnega. Kaj se pa počne ponoči po policijski uri, to bi pa najbolj vedel povedati sam pristaš ljudske stranke, katerega je natakaraica v tem postnem času na ročaj vzela in ga po vojaško zdravniško preiskala in hibe pri njem konstatirala! Potem pa zaradi plesa. Ali je v Unionski kleti dovoljeno na sredpostno nedeljo plesati? Tjaka prosimo glasilo S. L. S. odgovoriti, ali je to po njenih načelih? Vprašamo tudi načelnika Deželne vinarske zadrage g. J. Dermastijo, ali se je v Ljubljani zato ustanovila Deželna vinarska zadruga, da se pod njenim imenom take reči godijo? — Bog varuj, da bi naš »dobro verno ljudstvo« na deželi za to vedelo, to bi pela brezova metla. Zdej šele vemo, zakaj so prenesli klerikalci »vinske pokušnje« v Unionsko klet. Tam bolj sami med sabo neženirano popivajo in se zabavajo po policijski uri. A izve se pa vendar vse in tudi mi marsikaj vemo.

— Tridesetletnica slovenskega uradovanja na ljubljanskem magistratu. Letos je poteklo trideset let, odkar se je pod županom P. Grasselljem vpeljalo na mestnem magistratu slovensko uradovanje. — V seji občinskega sveta dne 31. maja 1882. je stavil tedanji občinski svetovalec dr. Val. Zarnik sledeči dobredni predlog: »Poleg varovanja popolne ravnopravnosti se principijelno proglasi slovenski jezik kakor uradni jezik ljubljanskega magistrata. Zaradi izpeljave se nastavi odsek 7 udov pod načelstvom gospoda župana in se volijo v ta odsek srenjski odborniki gg.: dr. vitez Bleiweis, dr. Derč, Fortuna, Hribar, dr. Mosche in dr. Zarnik.« — Ta predlog je bil v zgoraj imenovani seji sprejet in dne 27. oktobra 1882 je bil sprejet sledeči predlog tega odseka, čigar poročevalec je bil bivši župan Hribar: »Z ozirom na to, da se je o priliki poslednje ljudske števje v mestu Ljubljani naštel 18.845 oseb, ki se poslužujejo slovenskega, in le 5658 takih, ki se poslužujejo nemškega občevalnega jezika, smatra podpisani odsek dosedanje razmere, vsled katerih je bil nemški jezik izključljivi uradni jezik ljubljanskega magistrata in istemu podrejenih mestnih uradov, za nenaravne, nepravilne in večinoma prebivalstva glavnega mesta ljubljanskega žaleče. Da se temu nenaravnemu stanju pride v okom, stavi naslednje predloge: 1. S 1. prosincem 1883. počenši ima biti slovenski jezik izključljivim jezikom ljubljanskega magistrata pri obveščanju s strankami in uradi po vseh pokrajinah, kjer stanujejo Slovenci, ter po kraljevinah Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, z dostavkom, da se vloge, ako so bile podane v nemškem jeziku, imajo tudi v istem jeziku reševati. 2. Istotako je s 1. januarjem 1883. počenši slovenski jezik izključljivim uradnim jezikom v notranjem uradovanju magistratnih uradov. Izjema je dopuščena le glede obveščanja z vojaškimi oblastnjami, s katerimi je obveščati v vojnem jeziku. 3. Vse tiskovine, ki služijo za obveščanje s strankami in so doslej napisane v nemškem, imajo se tiskati v slovenskem jeziku.« — Kakor že omenjeno, je bil ta predlog v večino glasov sprejet in slovensčina je bila upeljana na magistratu kot uradni jezik.

— Iz gledališke pisarne. V četrtek dne 6. marca broslavi sloven-

ske gledališče petintridesetletnico delovanja svojega člana g. Danila s častnim večerom. Vprizori se globokopoezično moderno delo Italijana Sem Benellija »Ljubezem treh kraljev«, ki jo je poslovenil po izvorniku znani lirik Alojzij Gradnik. Vlogo slepega starca Arhibalda bo igral g. Danilo. Druge vloge so v rokah ge. Kreisoye in gg. Bukška, Fišerja in Štruktja; režira g. Skrbnišek. Lepo delo in slavnostna prilika zaslužita pač prijazne pozornosti našega občinstva.

— Za koncerta »Glasbene Matice«, dne 7. in 9. t. m., ko se bo prizvajal Dvofakovy slavni »Mrtvaški ženini«, so končne vaje v rednem in uspešnem teku. Vrše se že skupno z orkestrom in solisti. Zasiguran je tudi part harfe, ki ga igra umetnica gdč. Hana Haumerjeva. Tako je »Glasbena Matica« vse ukrenila, da se to vsekozi izvorno delo izvaja kolikor mogoče popolno.

— Predavanje v »Akademiji«. Danes v sredo ob 8. zvečer bo urednik R. Pustoslemšek v »Mestnem domu« predaval o svojih doživljajih in opazovanjih na potovanju po Stari Srbiji, Makedoniji in Trakiji. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

— Prijet goljuš. Včeraj dopoldne je prišel neki okoli 43 let star moški v železno trgovino Antona Sušnika na Zaloški cesti in si nabral na račun zavoda Leoninuma razno poljsko orodje, poleg tega pa še eno sekirino in samovar. Ko je neznanec odšel so o zadevi povprašali v Leoninumu in izvedeli, da so imeli opraviti z goljušom. Na to so šli Sušnikovi uslužbenci za njim ter ga v bližini Zelene jame došli. Ko je neznanec opazil, da ga zasledujejo jih je začel kamenjati. Vendar pa so ga ujeli in izročili policiji. Neznanec je iz mesta izgnani tat Franc Aržič iz Škofelje. Izročili so ga sodišču.

— Zblaznel je. Anton Hoče je danes pri Frančiškanski cerkvi nadlegoval in grozil slečen mimogredočim. Ko je hotel z lopato napasti nek žensko je bil prijat in ker so ga spoznali za norega so ga prepeljali v deželno blaznico.

— Nepoštena služkinja. Pri nekem posestniku v Hradeckega vasi je služila 24letna dekla Marija Dovč iz Stožic, katera je imela pa to navado, da je bila vedno žejna. Sprva se je zadovoljila z mlekom, ko je pa prišla v kleti do vina, se je tudi tega lotila. V soboto je našel gospodar v kuhinji za pranje škaif, v katerem je bilo pet litrov ukradenega vina, nakar je bila Dovč aretirana.

Sokol II. privedi v soboto v Mestnem Domu svoj zabavni večer. Spored sledi!

— Društvo za zgradbo »Sok. Doma« v Šiški ima v soboto, dne 8. t. m., ob 8. uri zvečer svoj redni občini zbor v salonu pri Raci v Spod. Šiški.

— Društvo nižjih mestnih uslužbencev v Ljubljani je imelo v nedeljo popoldne v mestni posvetovalnici svoj redni občini zbor, katerega so se udeležili skoro vsi uslužbenci. Zborovanje je vodil predsednik gosp. Bevc, ki je po običajnem pozdravu konstatiral, da je društvo v zadnjem letu nepričakovano dobro napredovalo tako v moralnem kakor tudi v finančnem oziru. Posebno dober uspeh je izkazala društvena veselica v Mestnem domu, ki izkazuje v računu 548 K 48 v čistega dobička. Pri volitvi predsednika — nekateri so zahtevali brez navedbe tehničnih vzrokov volitev z listki — je bil izvoljen z veliko večino dosedajni predsednik g. Bevc. V ostali odbor pa so bili izvoljeni: za podpredsednika g. Ničman, za tajnika g. Bizjak, za blagajnika g. Berghauser in za odbornike gg. Bricelj, Lumbar in Jontes, za revizorja pa gg. Zupančič in Hribar. Glede spremembe pravil se je naročilo odboru, da izvrši to delo in se po dovršeni preureditvi skliče v ta namen izredni občini zbor. — Nato je poročal obč. svetnik g. prof. Reisner, kot načelnik pragmatičnega odseka o novi službeni pragmatiki za mestne uslužbence. V imenu g. župana je poročal profesor Reisner, da bode pragmatika rešena še pred Veliko nočjo in da bo ta pragmatika boljša kot ona državnih uslužbencev. Slugam se bodo štela v razrede vsa službena leta na magistratu, pokojnina za vdove in preskrba za sirote mestnih uslužbencev se zviša za 50%. Sploh bodo deležni zboljšanja vsi nižji mestni uslužbenci, ker je pragmatični

odsek vpošteval vse prošnje društva Končno se je predsednik g. Bevc zahvalil županu in vsem, ki so društvu naklonjeni za njihovo pozornost in zaključil zborovanje.

— Našla se je manjša vsota denarja. Dobi se pri Franji Korene, Frančiškanska ulica 8, pritičje, deno.

— Kinematograf »Ideal«. Krasno kolorirana francoska drama v 3. delih »Žensko srce« je dosegla popolni uspeh. V glavni vlogi je Me. Robine iz gledališča Comöide Français. Sijajna je življenska slika v barvah iz Holandije »Cipkarica«. Bolj s kravami! je velezanimiv. (Španski športni film. Journal Pathe prinese najnovejše. Moric in Luka skrbita za obilo smeha.

Trst.

Ženska z nožem. Navadno se sliši, da se moški skregajo med seboj in se napolned tudi večkrat porežejo. V nedeljo pa se je zgodilo, da je tudi ženska igrala vlogo. V neko gostilno v ulici Squero nuovo je prišel delavec Andrej Sasso in je zahteval jedi. Kuharica Marija Rajlak pa mu ni hotela prinesiti ničesar, zato, ker ji je dolgoval že 20 K. To mu je tudi očitala, kar pa je tako užalilo Sassa da je pristopil k njej in jo udaril parkrat po obrazu. Ona pa ni mirno prenašala udarcev; prišla je za oster kuhinjski nož in se je vrgla na Sassa. Nastal je hud boj, boj za življenje. Vsled ropotanja in vika so prihitali v gostilno mimoidoči in so zagledali v kuhinji oba borilca, vsa okrvavljena. Najprej so ju ločili, potem pa so poklicali telefonično zdravnik, ki je dal obema prvo pomoč. Pri Sasso je konstatiral zdravnik devet velikih ran na obrazu, ki mu jih je zadala Rajlakova z nožem. Obraz je imel popolnoma razmesarjen, tako, da ga ni bilo mogoče spoznati. Na levem licu je bila rana dolga 1 dm. Sassa so odpeljali v bolnišnico, Rajlakova pa je bila aretirana. Na policiji, kjer je bila zaslišana, je priznala svoje hudo dejanje, rekla pa je, da je to storila v silobranu. Ker je izjavila, da čuti bolečine na telesu od udarcev, so tudi njo peljali v bolnišnico; kadar ozdravi pa pojde pred sodišče.

Kongres Albancev v Trstu. Na dolgo in široko se vleče albanski kongres. Italijanski listi pišejo dolge članke o njem. Še daljši pa so referati albanskih gospodov, zakaj čitajo jih že od sobote, a še sedaj jim ni konca ne kraja. V teh referatih se veliko govori o albanski kulturi, o političnem in gospodarskem vprašanju na Balkanu, na dolgo se razpravlja o vojski in celo o mejah bodoče albanske države. Naši Italijani se zelo veselijo tega kongresa in očitno kažejo veliko prijateljstvo z Albani in albanskimi gospodi. Neprenehoma prihajajo na kongres bralci od vseh strani in celo od naših ministrov. Največ brzojavov pa prihaja seveda iz Italije; vsi pozdravljajo navdušeno albanski kongres in povdarjajo njegovo važnost, obljubljajo podporo in prisegajo prijateljstvo. Italijanom in komu drugemu gre pač za to, da bi se njihova roka nekoliko zdajšala proti Balkanu. Morda pa so vsi ti načerti le sladke nade. — Le to se nam čudno zdi, da se ne vrši ta albanski kongres v historičnem Rimu.

Pr. odbor »Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev N. D. O.« sklicuje za danes, v četrtek, ob 7. in pol zvečer javen shod v društveni dvorani N. D. O., ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: 1. Zahteve lesnih težakov glede skrajšanja delavnega časa. Poročali bodo: dr. J. Mandič, dr. V. Kisovec in strokov. tajnik Brandner.

Zidarska skupina N. D. O. sklicuje za danes, v četrtek, ob 6. zvečer javen shod v dvorani N. D. O., ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: 1. Položaj zidarjev v Trstu, 2. Velitev odbora »Zveze jug. zidarjev«. 3. Slučajnosti. Govorili bodo: dr. Kisovec, tajnik Brandner in predsednik zidarske organizacije Pregarc. Zidarji, vsi na važen shod!

Skupina pekovskih pomočnikov N. D. O. Danes, v četrtek, ob 10. predpoldne važno zborovanje v društvenih prostorih. Predmet: »Zveza jugoslovanskih pekovskih delavcev N. D. O.

Dolgoprstnež.

(Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.)

Janez Gerbec je delavec, samec, 44 let je star in rojen v Trstu pri Sv. Jakobu. Pristojen je v Jablanico pri Ilirski Bistrici. Kar se tiče njegovega dosedanjega življenja, zadoštuje, če povemo, da je bil že 39kaznovan. Enajstkrat zaradi tatvine. Tudi včeraj je sedel na zatožni klopi pred ljubljanskim porotnim sodiščem.

Dne 29. novembra preteklega leta so poslali Gerbca po prestani kazni po odgonu domov v njegovo občino.

Peljal se je do odgonske postaje v Postojno. Ker je bil slabo oblečen, je dobil tam zimsko suknjo, o kateri bomo pa že še slišali.

Gerbec je torej moral iti v svojo domovinsko občino. Peljal se je torej do postaje Šent Peter. Tam je izstopil. V Šent Peter je prišel s popoldanskim vlakom ob pol štirih. Mahnil jo je naravnost v restavracijo. Ker je imel v žepu okrog pet kron, je mislil, da ne bi bilo napak, ko bi jih zapil. In zapil jih je. Ko je videl, da mu denar silno kopni, je prodal nekemu potniku ono suknjo, ki jo je dobil v Postojni, za štiri krone. Ko je imel denar v žepu, je pil naprej. Kmalu pa se je spomnil, da s temi štirimi kronami ne bo dolgo izhajal in da si mora na vsak način dobiti kje še kaj denarja. Ozrl se je krog sebe, pogledal natančno pivce, ki so bili takrat v restavraciji in se je namrdnil. »S temi ne bo nič,« je pomislil in njegov obraz se je nabral v nezadovoljne gube. Tisti čas je namreč naš ljubi Gerbec mislil na tatvino.

Šel je iz restavracije na peron. Isti čas je pripihal iz Reke vlak. Med drugimi potniki sta izstopila na postaji Šent Peter tudi neki Simon Schwarz in njegova soproga. Kot prtljago sta imela s seboj pleten koš in rumen kovček, na katerega je bil privezan v papirju klobuk.

Ko je naš Gerbec videl imenovanega gospoda in gospo, so se mu zasvetile oči. Na noben način ni mogel obrtniti pogleda od lepo rmenega kovčka, v katerem je bilo, vsaj po Gerbecovih mislih, precej vrednostnih stvari. »Če bom pameten in previden, bodo one stvari kaj lahko moje, s kovčkom pred,« je premišljeval Gerbec. In isti čas je tudi sklenil v svojem srcu, da mora postati kovček s svojo vsebino vred njegova last. Zato ni izpustil gospoda in gospe izpred oči. Dobro je videl, kako je gospod izročil pleteni koš in rumeni kovček železniškemu delavcu Mihaelu Čepirlu z naročilom, naj nese dotične stvari v čakalnico drugega razreda.

»To je pa kakor nalašč zame!« se je razveselil Gerbec in si je zadovoljno pomel roki. »Sedaj pa le previdno.« S sokoljimi očmi je sledil delavcu Čepirlu, ki je imel koš in kovček, v čakalnico drugega razreda. Ko ni bilo nikogar pred čakalnico, ki bi ga opazoval, je stopil Gerbec vanjo in se vrnil s kovčkom v roki zopet na peron. Da se ne bi zdelo nikomur nič sumljivo, je prekrizal roki s kovčkom na hrbtni in je hodil dolgoring. Nenadoma pa se je zamislil. »Če bom hodil tako slabo oblečen kakor sem, s tem lepim rumenim kovčkom tod okoli, se bo zdelo to ljudem sumljivo in vrag vedi če me ne bi kdo prijel. Tu je treba hitro in korenito kaj ukreniti, drugače se mi vse pokazi,« je preudarjal poštenj Gerbec.

Kmalu je našel rešilno misel. Kakor da se ne bi nič zgodilo, je stopil hitrih korakov k čakalnici drugega razreda in je postavil kovček pred čakalnico v temen kot, kjer ga ni mogel nihče izmed potnikov opaziti. Nato jo je mahnil zopet v restavracijo in se je tam razgledal naokoli. Nenadoma je pristopil k nekemu Hrvat, trgovskemu pomočniku Gašparoviču, ki je sedel za mizo in pil pivo. »Ali imaš kaj denarja?« je narahnil Gerbec Gašparoviča. »Imam ga!« je odgovoril Hrvat. — »Ali imaš tudi samokres?« je vprašal nadalje Gerbec. — Hrvat je sumljivo pogledal vprašalca. »Tudi samokres imam,« je odgovoril. Ker se je Hrvat zdel Gerbec precej sumljiv, ga je vprašal, zakaj se tako zanima, Gerbec namreč, za njegov denar in za njegov samokres. Tačas pa je stopil Gerbec bližje k Hrvat in mu je pošepetal, da rabi denar in da

ima pri sebi lep, rumen kovček, katerega bi rad prodal. Toda Hrvat Gašparovič je bil silno nezaupljiv. »Kadar mi boš prinesel kovček, ga bom kupil od tebe, če mi bo namreč všeč,« je rekel Gerbcu. Gerbec pa nato: »Pokaži, brate, prej novce, potem pa ti prinesem kovček. — »Odlaži!« je zapretil Hrvat Gerbcu, ker se mu je ta človek zdel čimdalje bolj sumljiv. In Gerbec je s povešenim nosom odlašil.

Medtem pa je prišla že tatvina kovčka na dan. Njegov lastnik ga ni namreč našel v čakalnici in je vprašal delavca Čepirja, kje je. Ta ni mogel povedati — kovček je bil torej ukraden. Tu pa se je oglašil neki fant, Stegu po imenu, in je naznanil orožniku, kateremu se je naznanila tatvina in ki je prišel na postajo, da je prej videl Gerbca hoditi po peronu z rumenim kovčkom. Gerbec bo na vsak način tat.

Tako se je zgodilo, da je orožnik Gerbca aretirjal in ker se je ta aretaciji vstavljal, tudi zvezal na rokah in nogah.

Tatinski ptič je bil v pasti. Včeraj je tajil, da bi bil on kriv tatvine. Pa ni nič pomagalo. Priče so potrdile, da je bil Gerbec tisti, ki je ukradel potniku Simonu kovček v vrednosti 67 K.

Zanimivo je, kaj je prišlo pri obravnavi na dan. Enajstkrat je bil Gerbec obsojen zaradi tatvine. Poleg tega je bil zaprt tudi radi vlačugarstva, radi razžaljenja straže, zaradi javnega nasilstva, radi razžaljenja Veličanstva, radi poškodbe tuje lastnine, radi prepovedanega povratka, radi težke telesne poškodbe in radi goljufije. Ako seštejemo vse njegove kazni, je preživel Janez Gerbec devetnajst let v zaporu.

Porotnikom se je stavilo vprašanje glede tatvine in tatvine iz navade. Porotniki so obe vprašanji soglasno potrdili, na kar je sodišče Janeza Gerbca obsodilo na pet let težke ječe, poostrene vsak drugi mesec s postom in s trdim ležiščem. Všet mu je v kazen preiskovalni zapor od 30. novembra p. l. pa do včeraj. — Obtoženi Gerbec je takoj nastopil kazen.

Senat: Predsednik nadsvetnik Kavčnik; votanta: svetnika Persche in Mičinski; državni pravdnik: dr. Neuberger, zagovornik dr. Tominišek

Uboj v Suhi pri Trati.

(Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.)

Glavni krivec zopet demon alkohol. Koliko nesreč se pripeti vsak dan vsled uživanja tega nesrečnega strupa. Žalostna zgodba še bolj žalostnega konca.

France Starman je posestnikovsin iz Trate pri Škofji Loki. Starman jako ljubi žganje, ki ga je pripeljal slednjič tako daleč, da je sedel včeraj na zatožni klopi pred ljubljanskim porotnim sodiščem in se moral zagovarjati zaradi hudodelstva uboja. Ta žalostna zgodba se je vršila tako-le:

Dne 20. marca p. l. so bili zbrani v gostilni pri Starmanu: domači fant France, delavec Janez Hafner in dninar 40letni Peter Svoščak. Bila je v sredo popoldne. Začeli so pitj in so izpili en četrta litra žganja. Te pa jim nikakor ni zadostovalo in začeli so piti še pivo. Pa ko so izpili pivo, se jim nikakor ni zazdelo, da bi bilo pijače dovolj. Ravno narobe: vsi so začutili grozno žejo v grlu. Treba je bilo to seveda omočiti.

Vsi trije pivci so odšli nato — bilo je okrog osme ure zvečer — k fantu Stefanu Homanu na njegov dom. Poklicali so Stefana in ga povabili, naj gre z njimi pit. Stefan si seveda ni dal dvakrat reči in jo je mahnil z onimi tremi v Steibirtovo gostilno. Tam so izpili pol litra žganja in nekaj piva. Čudovito je, da so vedno mešali in da niso nikdar ostali samo pri eni pijači, recimo pri pivu. Tam, pri Steibirtu, je ostalo nekaj žganja, katerega je Stefan Homan izpil v pivno steklenico.

Nato so pivski junaki vstali in resli zmagonosno ono steklenico z žganjem na dom St. Homana. Tam so zopet požirali, da je bilo strah. Pili so pozno v noč. Ko so izpili vse ono žganje, katerega so prinesli od Steibirta, se je vsem nenadoma zazdelo, da so grozno žejni. Treba je bilo torej žejo pogasiti. — Pa so jo pogasili. Kako? I. no. Stefan Homan

je imel zganje doma, in prinesel ga je svojim tovarišem tako okrog pol litra. Tudi tega pol litra so izpili, nato pa zaspali okrog peči. Utrujeni junaki — žalostni junaki.

Bilo je tako drugega dne okrog 6. ure zjutraj, ko je France Starman odprl oči in se ozrl okrog sebe. Tudi drugi junaki prejšnjega dneva so se zbudili. Kakor bi jih bi Bog udaril celo njih življenje s samo žejo, vsi so namreč začutili, da imajo silno suha grla. Pa ne da bi pili vodo, kakor bi človek pričakoval. Ne, ne! Kdo bo pil vodo, ko pa je zganje tukaj! Stefan Homan je šel po zganje in ga prinesel svojim prijateljem. In začeli so vnovič požirati. In požirali so toliko časa, da so izpili vso merico. ki jo je bil Stefan Homan prinesel.

Sedaj bi pameten človek mislil: »No, sedaj bo pa že konec tega popivanja.« Kaj še! Ko je bila steklenica prazna, je šel France Starman v Steinbirtovo gostilno, kjer je izpil četrt litra zganja. Pri tem pa ni pozabil na svoje prijatelje, naročil je v krčmi še nekaj zganja in je odšel z njim k Stefanu Homanu. Tam so seveda popili ono zganje.

Pa še ni bilo konca tega pijančevanja. Z združenimi močmi so se dvignili na to pivski prijatelji izza mize in so odjadrali k »Sintarju« v Kamnitnik. Tam je neki gospod pil še an vina. Naši pivci so prisledili k mizi, in pili z onim skupaj. Ko so izpili oni Stefan vina, je šla neka Meta še po en Stefan. Tudi to vino so popili do poslednje kapljice. Pa se še niso oddahnili.

Popoldne so jo mahnilo zopet v Suho pri Trati, na dom Stefana Homana. Šli so kar povprek čez njive. Udarili so jo kar po bližnjici, zakaj nevarnost je bila zelo velika, da bi umrli od žje, ako bi hodili počasi. Ko so se pomikali, v »ročicah« seveda, proti Suhi, je začel France Starman postajati siten. Nekega fanta Skobca, ki je prišel tudi med to družbo in ki služi za hlapca pri Valentinu Homanu, stricu Stefana Homana, je France Starman brez vzroka sunil v hrbet, da se je ta opotekel.

Takrat je rekel Peter Svolšek Francetu Starmanu: »Pusti fanta pri miru!« — Takrat se je Starman razkoračil in je Svolška nahrulil: »Če tega ne bom, bom pa tebe!« mu je dejal kibuvalno.

No, in te besede so najbrž bile vzrok žalostne zgodbe, katere zadnje dejanje se je končalo šele potem, ko so bili že vsi prijatelji alkohola pri Stefanu Homanu. Tam je bil France Starman že sila nataknen in pripravljen za tepež.

Dinar Peter Svolšek je nekaj govoril v Homanovi hiši, oziroma sobi, z Valentinom Homanom. Tedaj, je vprašal France Starman pogovarajoča se prijatelja:

»Kaj pa imata vidva?«

Svolšek je odgovoril: »nič«, in se ni dalje zmenil za Starmana. Tega pa je to tako razkačilo, da je sunil Petra Svolška s tako močjo v prsi, da je ta padel čez klop na tla. Pa ne da bi ga Starman pustil pri miru. Skočil je k njemu. »Čakaj, ti bom pomagal, da boš vstal«, mu je rekel ironično. — »Jaz bom že sam vstal, meni ni treba pomagati,« je odvrnil Peter Svolšek. — »Čakaj, čakaj, bom pa malo stopil nate!« je pomignil Starman in je pokleknil na tleh ležečemu Petru Svolšku na prsi. Takrat je prišel na pomoč Valentin Homan, ki je oba spravil narazen.

Svolšek je vstal in je hotel iti iz sobe. Takrat pa je skočil Starman k njemu in ga je sunil z odprtim nožem trikrat v hrbet. Ko so to drugi videli, so zaprli ranjenega Petra Svolška v kuhinjo, France Starman pa je odšel iz hiše.

Peter Svolšek je dobil dvoje ran v hrbet, ki pa sta bili le lahki telesni poškodbi. Vse bi se morda izšlo posreči, ako se ne bi začeli Petru Svolšku ti dve rani gnajiti, vsled česar je moral Svolšek v deželno bolnico v Ljubljano, kjer so zdravniki konstatirali zastrupljenje krvi. Svolšek je vsled zastrupljenja krvi od gnobnega vnetja dne 4. decembra preteklega leta umrl. Dognati se seveda ne da, kdaj si je Svolšek zastrupil kri, zakaj opravljal je težka dela štirinajst dni po onem pretepu, ko ga je Starman zabodel. Svolšek se ni skrajja namreč prav nič zmenil za poškodbe in si ni ran niti obvezal. Lahko je torej mogoče, da si je Svolšek pozneje zastrupil kri.

Porotnikom se je stavilo četrto vprašanje in sicer glede hudodelstva uboja, glede Starmanove popolne pijanosti, glede pijanosti po lastni, Starmanovi krivdi, in glede Starmanovega zavedanja njegove slabosti pri vživanju alkohola. Porotniki so prvo vprašanje **oglasno zanikali**, vsled česar so ostala tri vprašanja odpadla. Nato je sodišče proglasilo **oprostilno** razsodbo.

Senat: Predsednik nadsvetnik Kavčnik; votanta: svetnika Persche in Milčinski; zagovornik dr. Frlan.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

GRŠKI VSPEHI.

Atene, 4. marca. S Korfu se poročila, da so Grki bombardirali St. Kvaranta. Telefonska poročila pravijo, da turška artilerija ni odgovarjala. St. Kvaranta je bila zasedena. Turška artilerija je uničena.

DEMOBILIZACIJA.

Dunaj, 4. marca. Vrše se priprave za delno odpušitev moštva s severne meje. Odpuščenih bo kakih 30.000 mož. Na južnih mejah ostane vse pri starem, razen, da se izvrše malenkostne razbremenitve pri mornarici.

PORTA SE UDAJA. VELESILE IN MIR.

London, 4. marca. Današnja poslaniška konferenca je imela že oficielno prošnjo Porte za medicinsko velesil pred seboj. Podlaga posredovanja bo kolektivna nota veselil. Velesile so s tem že obvestile balkanske zaveznike. Uvažuje se o skrajšnjem zopetnem premirju.

Berlin, 4. marca. Z ozirom na to podajo velesile kolektivno uoto balkanskim zaveznikom, ako hočejo tisti podati slično izjavo, nakar bi velesile vzele mirovna pogajanja v roke. Nota je bila podana danes ali pa bo v najbližnjih dneh.

BOLGARSKO - RUMUNSKI SPOR.

Berlin, 4. marca. Iz Petrograda poroča L. A., da pogajanja med poslaniški v bolgarsko-rumunskih zadevah niso prišla daleč — pred vsem ker se še rumunska vlada ni oficielno odzvala, da se podvrže razsodbi velesil.

RUMUNIJA IN ALBANCI.

Petrograd, 4. marca. Iz Pariza se poroča, da je rumunska vlada obljubila Albancem podariti 2 miliona frankov, ako bo v vse albanske šole vpeljan rumunski jezik. (To bodo Albanci dovolili — ker jih šola tudi v naprej ne bo nič brigala.) Razven tega bo sprejetih 200 Albanecv v vojaško akademijo v Bukareštu (nakar bodo morali policijo v B. potrojiti). Dala jim bo tudi 20 inženirjev za melioracijska dela (in koliko vojakov za spremstvo?).

ŠEF RUSKE VOJNE STRANKE GOVORI O MIRU.

Nizza, 4. marca. Tu se mudeči veliki knez Nikolaj je v prijateljskem krogu izjavil, da se ni potreba bati, da vojne ne bo. Izjava je vzbudila senzacijo, ker je znano, da je vel. knez Nikolaj šef vojne stranke na Ruskem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Gospodična se sprejme na hrano in stanovanje. Valvazorjev trg, št. 6. 148—1

Zahvala.

Za številne dokaze presrečnega sočutja, ki so nam došli ob nenadni izgubi našega dobrega strica oz. starega strica, gospoda

Anton Jebačina

sprevodnika juž. žel. v p.

za krasne cvetlične darove in za izvanredno častno spremstvo dragega nam pokojnika k večnemu počitku, posebno še od strani gg. stanovskih tovarišev, izrekamo presrečno zahvalo.

Žalujoči ostali.

Kavarna

odprta celo noč.

„LEON“

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Najfinjši

ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležagarnja

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Prodajalna

s stanovanjem v Novem mestu ob glavni cesti, pripravna posebno za južno sadje, se takoj odda. Natančneje se poizve pri Fran Pintarju, Novo mesto, Ljubljanska cesta 36. 126

Teodor Kunc

Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon

za angleška in francoska

delata se priporoča.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogled, toplomer, in zrakomere vseh vrst. Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštne prosto.

25.000 ur. 1 ura 2 K 50 v.

pariška fasona, gre natančno 36 ur.

la pozlačena se nič ne loči od 18 karatnega zlata, s triletno garancijo za le

K 2-50, 2 uri K 4-80, 5 ur K 11-20.

1 Gloria srebrna žepna ura, švicarsko kolesje s 3letno garancijo, najnovejše

fasone K 3-50, 2 uri K 6-20, 5 ur K 15

1 pariška pozlačena verižica, najnovejše

fasone 50 vin., 3 verižice K 1.25.

Brez rizike. Ako ne ugeja se denar vrne. Naroči se po povzetju pri

A. Kapelusz,

Krakau, (Avstr.) Poobrzezia

Nr. 6—135.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Za obleko po meri

dobite edino nadomestilo

„v Angleškem skladišču oblek“

kjer so ravnokar dospeli najmodernejši kostumi, paletoji, bluze in krila za dame in deklce kakor tudi obleke, raglani in klobuki za gospode in dečke v vseh barvah in kakovostih.

Vsako si lahko ogleda blago.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Pozor, kolesarji!

Pred nabavo kolesa ob bližajoči se seziji si izvolite pogledati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinjših Puchovih koles (edno zastopstvo) in prepričali se bodele o izborni kvaliteti. — V zalogi se dobe vse kolesarske potrebščine in vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici.

Torej pozor, najboljši in najcenejši nakup le pri trvdki

Fr. Čuden, Prešernova ulica I.

Poleg tega tudi najfinjši šivalni stroji.

— Pouk za vezenje brezplačno. —

Naročajte cenike za kolesa, šivalne stroje, ure in zlatino, tudi po pošti prosto.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana

Paris 1905.

London 1905.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in

trakov z napisi.

Znanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako, da si vsako lahko izbere.

Fr. Iglič :: Ljubljana ::

Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

J. Kette

= Ljubljana =

Franca Josipa cesta št. 3

nova specialna

= modna in =

športna trgovina

za gospode in dečke

priporoča pravkar došle novosti za pomlad.

